

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v prosinci 2012 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v prosinci a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 977 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 504 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 268 podniků obchodu a 656 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v prosinci hodnocení současné celkové **ekonomické situace** snížilo. 20,5 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 73 % jako uspokojivou a 6,5 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 71,7 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 7,4 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby oděvů, výroby nábytku, výroby koksu a rafinovaných ropných produktů a opravy a instalace strojů a zařízení. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů se 20,9 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové i zahraniční poptávky** se oproti listopadu téměř nezměnila. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 84,1 % tržeb, respondenti se 2 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 13,9 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 81,9 % tržeb, jako nízká u respondentů s 15,8 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 2,3 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 83,8 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 14,6 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 1,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 82,8 % tržeb, u 15,4 % za nízkou a u 1,8 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 14,1 % tržeb, poklesla u 14 % podniků a u podniků se 71,9 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 12,6 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 15 % a neměnnost podniků se 72,4 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů také téměř nezměnily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 83,9 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 11,9 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 4,2 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93,4 % tržeb za normální v sezóně.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** jsou vyšší, pro příštích **šest měsíců** jsou nižší než v listopadu. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 10,3 % a zhoršení respondenti se 14 % tržeb, beze změny se 75,7 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 10,5 % respondentů, u 15,9 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 73,6 % tržeb.

¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti s 10,1 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 16,4 % a respondenti představující 73,5 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 70,4 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 11 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 18,6 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 61,6 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 15,6 % a se snížením respondenti s 22,8 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 12,3 % tržeb, snížení očekává 24,9 % respondentů a neměnnost 62,8 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 9,9 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 69,8 % za celý soubor a snížení exportu očekává 20,3 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 11,3 % tržeb, pokles respondenti se 23,2 % tržeb a respondenti se 65,5 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 5,2 % ke změnám nedojde u 77,4 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 17,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 5,9 % respondentů zvýšení dovozu, 19,8 % snížení a 74,3 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 73,1 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 24,9 % a nedostatečné u podniků s 2 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 69,5 % tržeb, více než dostatečné u 28,2 % a nedostatečné u 2,3 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce růst tempa **výrobní činnosti** a mírný pokles tempa **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 10,6 % tržeb, se snížením počítá 24,9 % respondentů a respondenti se 64,5 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 10,8 % tržeb, neměnný vývoj 65 % respondentů a pokles výroby 24,2 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 25,2 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 71 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 3,8 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 15,5 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 11,4 % tržeb a s neměnností u 73,1 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 12,4 % tržeb, snížit u 13 % tržeb a 74,6 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 20,4 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 10,1 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 90,1 % počtu respondentů, u 3,2 % selepší a u 6,7 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 44,7 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 10,4 % a snížení 14,5 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 30,4 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově zejména vlivem zvýšení tempa výrobní činnosti, oproti minulému měsíci zvýšilo a oproti hodnotám z prosince 2011 je stále nižší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné **ekonomické situace** v prosinci zvýšilo. Hodnocení celkové poptávky se oproti listopadu téměř nezměnilo. V prosinci hodnotilo 14,8 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 75,7 % jako uspokojivou a 9,5 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 9,1 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 25,6 % respondentů a u ostatních (se 65,3 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 31,6 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 67,5 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 6,2 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se oproti listopadu mírně klesla. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 65,4 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 4,2 % stavebních prací a zhoršení s 30,4 %.

V **příštích šesti měsících** by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 7 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 33 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 60 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírný pokles tempa **stavební činnosti** a mírný růst **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 2,6 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 60,9 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky s 36,5 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 51,6 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 1 % respondentů a snížení 47,4 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 69,4 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 43,3 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 1,1 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,4 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 29,5 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 56,3 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 3,1 % své produkce, neměnnost u 81,9 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 15 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 30 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 18,5 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 48,7 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 8,8 % a snížení 13,3 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,2 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově v prosinci mírně zvýšilo, ale stále zůstává nižší než v prosinci 2011.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** oproti listopadu téměř nezměnilo. Jako dobrou hodnotilo v prosinci **ekonomickou situaci** svého podniku 27,7 % respondentů, 61,5 % jako odpovídající sezóně a 10,8 % jako špatnou. Zásoby se mírně snížily. Současný **stav zásob** hodnotilo 93,1 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 5,8 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 16,8 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy s 73,9 % tržeb a s 9,3 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 64,5 % respondentů, 23,6 % očekává růst a 11,9 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 79,6 % tržeb, 7,3 % předpokládá pokles a 13,1 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se zvýšila. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 29,8 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 55 % žádné změny nepředpokládají a 15,2 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) meziměsíčně vzrostlo a v meziročním srovnání je také vyšší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v prosinci hodnocení současné **ekonomické situace** oproti listopadu téměř nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 50,4 % respondentů jako dobrou, 45,4 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 4,2 % jako špatnou.

Hodnocení prosincové **poptávky** se zvýšilo, ale její očekávání pro příští tři měsíce se snížilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 14,8 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 70,5 % respondentů a 14,7 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 86,2 % respondentů, růst cen 6,4 % respondentů a 7,4 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 29,9 % respondentů, neměnnost 55,7 % a růst počtu zaměstnanců 14,4 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro příští **tří i šest měsíců** se mírně zvýšila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se téměř nezměnilo a v meziročním srovnání je vyšší.